

T Á J É K O Z T A T Ó

– a Megyei Közgyűléshez –

**a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Polgárőr Szövetség
tevékenységéről**

B E S Z Á M O L Ó

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Polgárőr Szövetség tevékenységéről

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Polgárőr Szövetség 1995-ben került bejegyzésre a bíróságon. Az első elnöke Gelsei Gábor volt, akit én váltottam 1999-ben és azóta is én képviselem a szervezetet.

Jelenleg a szövetségnek 158 polgárőr egyesületet a tagja, melyben összesen 5684 polgárőr lát el szolgálatot.

Ki lehet polgárőr és ifjú polgárőr?

Polgárőr lehet minden olyan magyar lakcímmel rendelkező 18 évet betöltött állampolgár, aki büntetlen előéletű, sikeres polgárőr vizsgát tesz, és magára nézve elfogadja a Polgárőr Törvényben és az OPSZ alapszabályában leírtakat.

A hatályban lévő, a polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló törvény alapján lehetőség nyílt arra, hogy a 14. életévüket betöltött fiatalok csatlakozzanak a Polgárőrség kötelékéhez. A polgárőr törvény kimondja, hogy csak is a törvényes képviselő hozzájárulásával lehet valaki ifjú polgárőr. Alapfokú iskolai végzettséggel kell rendelkeznie és természetesen büntetlen előéletű kell, hogy legyen.

A Megyei Szövetség elnökségének felépítése:

A szövetség elnöksége egy elnökből, két elnökhelyettesből és járási koordinátorokból áll. A jelenleg 11 fős elnökség közel 20 éve szinte változatlan személyi összetétellel, jó munkakapcsolattal látja el feladatait. A megye 11 polgárőr járásra van osztva, a járásokat az elnökségi tagok, járási koordinátorok irányítják, felügyelik.

Néhány számadat:

- Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 158 tanúsítvánnyal rendelkező polgárőr egyesület működik. Örömmel jelentem, hogy a 2021 évben két új egyesületünk alakult. Újfehértón az Őrláng Város Polgárőr Egyesület és az Újdombrád Polgárőr Egyesület.
- 2021 évben polgárőr egyesület törlésére nem került sor.
- Polgárőreink számára a mai napig már 5684 db polgárőr igazolványt igényeltünk, melyből 107 fő ifjú, azaz 14-18 év közötti polgárőr.
- Megyénkben 3 egyesület lát el lovas szolgálatot, összesen 39 lóval.
- Az Országos Polgárőr Szövetség Határvédelmi Tagozatához 12 polgárőr egyesület csatlakozott, összesen 390 fővel.

- Van egy légi felderítő egyesületünk, ők 11 fővel, sárkányrepülővel látnak el szolgálatot Nyíregyháza vonzáskörzetében.
- Három polgárőr egyesületünk rendelkezik szolgálati kutyával.- Tiszarád, Újdombrád, és a Nyíregyháza-Bűnügyi Polgárőr Egyesület.

A rendelkezésre álló eszközök

- A polgárőr egyesületeink $\frac{3}{4}$ -e rendelkezik szolgálati gépjárművel (van olyan egyesület, ahol kettő vagy három gépkocsi is van).
Jelenleg 133 db szolgálati gépkocsi van, ebből 43 db olyan, amely a rendőri szolgálatból már kivonásra került, de a tulajdonjoga fölött a rendőrség rendelkezik, valamint 7 db OPSZ tulajdonú gépjármű is rendelkezésre áll a megyében. 2 településen az önkormányzat vásárolt gépkocsit a polgárőrök részére, és az üzembentartási jogát átadta a polgárőr egyesületnek. A többi gépkocsi -81 db- a polgárőr egyesületek tulajdonát képezi.
- 18 polgárőr egyesület rendelkezik szolgálati kismotorral.
- 6 polgárőr egyesületnek van elektromos kerékpárja, valamint az egyesületek több, mint fele rendelkezik a szolgálati kerékpárral.
- 6 polgárőr egyesület rendelkezik rendszámfelismerő rendszerrel mellyel gyakran segítik a rendőrség munkáját.

Főbb feladataink:

A polgárőr törvény szerint az alaptevékenységeink közé a közterületi járőrszolgálat, a figyelőszolgálat és a jelzőőri feladatok tartoznak, de a polgárőröknek sok egyéb feladat elvégzésében is részt kell, hogy vegyenek.

A célkitűzések megvalósítása érdekében azokra a kistelepülésekre, falvakra különös figyelmet fordítunk, ahol nincs állandó rendőri jelenlét.

A napi szolgálatok során az elmúlt két évben új fogalmakkal, hatósági követelményekkel kellett megismerkednünk, mint például a csoportosulási tilalom, a maszkviselés, a távolságtartás, és a karatén.

Dr. Túrós András OPSZ elnök úr korábban így fogalmazott: *“A pandémia alatt új szerepkörben mutatkozott be a Polgárőrség. Az új arc lényege a társadalmi felelősségvállalás, a szolidaritás és az önfeláldozás”*. Ilyen kemény próbatételen a polgárőrség 30 éves történetében még ezidáig nem kellett keresztül mennünk. Polgárőreink sikeresen vizsgáztak a járvány ideje alatt, de nem csak a szokásos polgárőri tevékenységet tekintve, hanem emberségből is, hiszen soha nem látott mennyiségű karitatív

tevékenységet folytattak. Mindez megmutatkozott az időseken, betegeken való segítségnyújtásban, a járvány elleni védekezésben, valamint az oltakozás segítésében.

Főbb célkitűzésünk, hogy a **közterületi és külterületi jogsértéseket megelőzzük, a közterületi járőrszolgálati órák számát növeljük**. A legfontosabb, hogy a lakosság lássa a polgárőrök jelenlétét, ezzel a szubjektív biztonságérzetet növeljük. Ezek megvalósításában a kihirdetett veszélyhelyzet, a vírus jelentős módosításokat eredményezett, ezért az OPSZ Veszélyhelyzeti Munkaterve szerint végeztük tevékenységünket.

A napi szolgálatok középpontjába a **karitatív tevékenység** került, melynek keretében:

1. növeltük a karitatív szolgálati órák számát,
2. fokozott figyelemmel voltunk a járványügyi, biztonsági szabályok betartására,
3. részt vettünk az idős emberek gondozásában, ellátásában
4. az önkormányzatoknak segítettünk az idősek, és rászorulóik részére ételkiszállításban.
5. valamint a karanténban lévő egyedülálló, többnyire idős emberek számára gyógyszereket váltottunk ki, bevásároltunk.

Általánosságban elmondható, hogy a polgárőr szervezetek többsége kötelességének tartja az **oktatási intézmények, és az idősek által lakott területek, valamint a fiatalok által látogatott szórakozóhelyek körüli bűnmegelőző járőrözést**. A közrend, közbiztonság fenntartása, a lakosság biztonságérzetének javítása érdekében a polgárőrök ezekre a településrészekre, kistelepülésekre, falvakra, és tanyákra is megkülönböztetett figyelmet fordítottak.

A bekövetkezett koronavírus járványhelyzet miatt a korábbi évektől eltérően jelentősen kevesebb rendezvény került megtartásra, de ennek ellenére a polgárőrök Magyarország nemzeti ünnepei és a kiemelt fontosságú események alkalmából **megtartott rendezvényeken minden esetben nagy létszámmal vettek részt** és hajtották végre a rájuk bízott feladatokat. Tették ezt úgy, hogy minden körülmények között számíthatott a rendőrség az adott feladatok maradéktalan végrehajtására. Ha kellett forgalmat irányítottak, segítettek a közlekedésben résztvevőket, vagy a nagy tömegeket vonzó rendezvényeken a parkoló gépkocsik között járőröztek az esetleges bűncselekmények, szabálysértések megelőzése végett.

A polgárőr szolgálat teljesítése során állandó feladatot képez a **postahivatalok vagyonbiztonsági ellenőrzése és figyelemmel kísérése**. A polgárőrök kísérik és biztosítják a postásokat a támadások és a bűncselekmények megelőzése érdekében, amikor a szociális járandóságok kifizetésére indulnak.

E napokon fokozott ellenőrző szolgálatok kerülnek végrehajtásra, amely abban nyilvánul meg, hogy mind a rendőrök, mind a polgárőrök fokozott figyelemmel kísérik a postai kézbesítők útvonalát.

Mindenszentek Ünnepe és a Halottak Napja idején a temetők és azok környékének a biztosítása, a megnövekedett forgalom és parkolók rendjének fenntartása érdekében az intézkedési tervekben foglaltak alapján minden településen a feladat végrehajtásba bevonásra kerültek a polgárőr szervezetek. Nagy segítség volt a jelenlétük mind a parkolási rendek betartatásában, mind a forgalomterelésben, valamint a temetők belső területén a gyalogos járőrszolgálat ellátásában. A temetőbe kilátogatók biztonságérzetének növelésében a szabálysértések, bűncselekmények megelőzésében nagy szerepet játszottak a polgárőr szolgálatok.

Decemberben, az **év végi ünnepek** kapcsán a megnövekedett forgalom miatt, valamint a nagyobb bevásárló központok környezetében fokozott szolgálatot teljesítettek.

De mindezek mellett az Országos Polgárőr Szövetség is, és a megyei szövetség is fenntartotta és folytatta a korábban meghirdetett és bevált **fő szakmai programjait**. Ezek a szakmai programok a települések közrendjének és közbiztonságának fenntartásában való hatékony és szakszerű közreműködésére irányultak, hozzájárultak a lakosság jó biztonsági körzérzetének fenntartásához.

Az említett programok a következők:

1. „Tisztelet az éveknek, biztonságot az időseknek”
2. “Egy iskola-egy polgárőr”
3. “Külterületek Biztonsága-Környezetünk védelme Program”
4. “Jobb, ha el sem dobod” program
5. „Polgárőrök a parlagfümentes településekért”

Sajnos mindig vannak olyan rendkívüli események, melyre nem tudunk előre felkészülni, melyeket nem lehet előre betervezni. Ilyen volt a **2022. február 24-én kirobbant orosz-ukrán háború** is. Büszke vagyok a megye polgárőrire, mert ismét bebizonyosodott, hogy a nehéz helyzetben összefogással sokra vagyunk képesek. A háború kirobbanása óta megyénk polgárőrei fokozott igénybevételnek vannak kitéve. A humanitárius segítségnyújtás miatt nem csak a határmenti, hanem valamennyi polgárőr egyesületünket érinti a jelenleg fennálló helyzet. A határtól beljebb eső települések is adtak számos “vengégszolgálatot” a határ közelében, és helyi szinten is növelték a szolgálatban töltött idejüket, mert a rendőri erők egy része is elvonásra került, amit az önkéntesek részben pótolnak.

Példaértékű az az összefogás, amit ilyen nehéz helyzetben a kollegáim tesznek. Hálás vagyok érte, hogy nem csak a saját településük közbiztonságáért, hanem rendkívüli helyzetben messzebb lévő települések rendjéért is feláldozzák szabadidejüket.

A háború kirobbanásától kezdve május 6-ig 24 órában láttak el a polgárőrök szolgálatot két határátkelőhelyen, Barabásban és Beregsurányban. Az éjjel-nappali szolgálatok során mindennap 4-6 fő látott el 12 órás nappal, és 12 órás szolgálatot éjszaka. Plusz emelett a többi határátkelőhelyen is fokozott szolgálat volt, és szükség esetén bármikor rendelkezésre álltak a polgárőrök. Mivel a megye teljes területéről vállaltak vendégszolgálatot a polgárőrök, ezért közel 60 ezer km-t tettek meg a 2,5 hónap alatt. Hatalmas anyagi terhet rótt ez az egyesületekre, mert csak az üzemanyag belekerült kb. 2 millió Ft-ba. A polgárőrök túlterheltsége, és megnövekedett költségeik miatt május 6-án felfüggesztettük a 24 órás szolgálatellátást, és ügyeleti rendszerben működünk a határnál. Vannak szolgálatok a határmentén, de nem olyan magas óraszámban, ahogy a háború kirobbanásának elején. Amennyiben ismét nagyobb igény mutatkozik majd a polgárőrök tevékenységére akkor ismét bevezetjük a fokozott szolgálatot. Mivel bizonytalan a helyzet a szomszédos Ukrajnában, és nem lehet tudni meddig tart a háború, ezért tartalékolni kell az erőinket.

A együttműködésünkről:

Polgárőreink az önálló közterületi szolgálatukat és a közös szolgálatok zömét az illetékes rendőri állománnyal együttműködési megállapodás alapján, tervszerűen, összehangoltan teljesítik. **Legfőbb stratégiai partnerünk a rendőrség.**

A **Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatósággal** a kapcsolat kiváló, az együttműködés keretében a polgárőreink igyekeznek minden segítséget megadni részükre, hiszen a településeken előforduló rendkívüli események, például a tűz, belvíz, vihar, stb. esetén, a polgárőrség az elsődlegesen, leghamarabb mozgósítható erő és éppen ezért a helyi önkormányzatok, a védelmi bizottságok élnek is ezzel a lehetőséggel.

Egy korábbi felmérésünk szerint, az egyesületeink 95%-a jó kapcsolatot ápol az önkormányzattal. Ahol jó a kapcsolat ott viszont erkölcsi és anyagi támogatást is kapnak az egyesületek, igazán hatékonyan csak így lehet dolgozni.

Van együttműködési megállapodásunk továbbá a **Magyar Labdarúgó Szövetséggel**, melynek keretein belül sok településen a labdarúgó mérkőzésen is segítenek a polgárőrök a rendet fenntartani.

Általános célkitűzéseink:

1. Folytatni, és fokozni kell a klasszikus polgárőrszolgálatot. Egyetlen polgárőr sem felejtetheti el, hogy az alapvető küldetés a közterületi járőrszolgálat. Célunk az, hogy fokozzuk a közterületi jelenlétet, ami erősíti a lakosság biztonságérzetét. A tevékenységünk akkor lehet hatékony, ha látnak minket az utcán, tudják, hogy mindig fordulhatnak hozzánk segítségért.
2. Szinte minden évben új szakmai programokat indít az Országos Polgárőr Szövetség. 2022 évre az alábbi programok indultak: a „Magyar Falu 100, polgárőr bűnmegelőzési program”, a másik a „Foci 200, polgárőr program”, valamint a Határvédelmi Polgárőr Tagozatnak is kiemelt feladata marad az országhatár védelme, az illegális migráció elleni küzdelem.
3. Nagyobb számban szeretnénk toborozni az ifjú polgárőröket, és aktívan bevonni őket a polgárőr tevékenységbe.
4. Minden évben megrendezésre kerül az Országos Polgárőr Nap, mindig az ország más-más helyszínén. Célunk, hogy minél nagyobb létszámmal tudjuk megyénket képviseltetni az Országos Polgárőr Napon, amely az idén Bács-Kiskun megyében, Dunapataj településen lesz 2022. június 25-én.
5. A megyei polgárőr nap szervezése is folyamatban van, - sajnos a pandémia miatt 2020-2021 évben elmaradt. A tervezett helyszín Nyírbogát, az időpont még egyeztetés alatt áll.

Megállapítható, hogy a polgárőrség továbbra is a társadalmi bűnmegelőzés legszervezettebb és legnagyobb létszámú **civil** szervezete, amely a rendőrség stratégiai partnereként meghatározó szerepet tölt be az ország közbiztonságának megerősítésében.

Somogyi János

megyei elnök

